



Μελέτη απορρόφησης αποφοίτων του Α.Π.Θ. στην αγορά εργασίας



Επιστημονικός Κλάδος: Ιατρική

Ιατρική Σχολή

Ιδρυματικά Υπεύθυνη Γραφείου Διασύνδεσης Α.Π.Θ.:

Νόρμα Βαβάτση - Χριστάκη, καθηγήτρια Ιατρικής Σχολής

Ερευνητής: Δρ. Χρήστος Ε. Γεωργίου

Εισαγωγή

1.1. Στόχος της έρευνας

Η έρευνα για την απορρόφηση των αποφοίτων του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης στην αγορά εργασίας διεξήχθη από το Γραφείο Διασύνδεσης του ΑΠΘ το ακαδημαϊκό έτος 2011-12, με την αμέριστη συμπαράσταση και υποστήριξη των Πρυτανικών Αρχών του Ιδρύματος. Η έρευνα πραγματοποιήθηκε με βάση κοινή μεθοδολογία (δείγμα, ερωτηματολόγιο, εννοιολογικό πλαίσιο & οδηγός ερωτηματολογίου) που επεξεργάστηκε η Οριζόντια Δράση Υποστήριξης των Γραφείων Διασύνδεσης των Ελληνικών ΑΕΙ για όλα τα Πανεπιστήμια της χώρας (Καραμεσίνη, 2008). Η τελική διαμόρφωση της κοινής μεθοδολογίας έγινε κατόπιν συνεργασίας της Οριζόντιας Δράσης με τα Γραφεία Διασύνδεσης των Πανεπιστημίων.

Γενικός σκοπός της έρευνας ήταν η καταγραφή της κατάστασης και του είδους της απασχόλησης του συνόλου των αποφοίτων του Ιδρύματος καθώς και η διερεύνηση των τρόπων ένταξής τους στην απασχόληση. Ειδικότερα, στόχος της μελέτης ήταν να διερευνηθεί: α) ο βαθμός ένταξης των αποφοίτων στην απασχόληση, β) η ποιότητα της ένταξης, δηλαδή τα ποιοτικά χαρακτηριστικά της απασχόλησης όσων εργάζονται και γ) η διαδικασία μετάβασης από την εκπαίδευση στην απασχόληση.

1.2. Μεθοδολογία της έρευνας

Προκειμένου να διερευνηθούν τα παραπάνω ειδικά πεδία-αντικείμενα διερεύνησης της μελέτης, σχεδιάστηκε ένα 14σέλιδο ερωτηματολόγιο. Το ερωτηματολόγιο περιελάμβανε ερωτήσεις σχετικά με: α) τις σπουδές, β) την κατάσταση απασχόλησης των αποφοίτων σήμερα, γ) το ιστορικό απασχόλησης ή ανεργίας των αποφοίτων και δ) την επιθυμητή εργασία.

Για τη συλλογή των δεδομένων χρησιμοποιήθηκε η τηλεφωνική συνέντευξη από εκπαιδευμένους στο ερωτηματολόγιο συνεντευκτές. Η τηλεφωνική συνέντευξη προτιμήθηκε έναντι της ταχυδρομικής αποστολής του ερωτηματολογίου, καθώς το ποσοστό ανταπόκρισης του πληθυσμού θα ήταν με τον τρόπο αυτό μεγαλύτερο. Οι τηλεφωνικές συνεντεύξεις διεξήχθησαν από το Γραφείο Διασύνδεσης του ΑΠΘ και ολοκληρώθηκαν το διάστημα Ιανουάριος – Ιούνιος 2011.

Στη συνέχεια, τα συμπληρωμένα ερωτηματολόγια καταχωρήθηκαν σε ειδικό λογισμικό σε Η/Υ, προκειμένου να γίνει η στατιστική επεξεργασία των δεδομένων. Για την επεξεργασία των αποτελεσμάτων χρησιμοποιήθηκε το Στατιστικό Πακέτο για τις Κοινωνικές Επιστήμες (Statistical Package for Social Sciences, S.P.S.S.). Για την επεξεργασία των δεδομένων χρησιμοποιήθηκαν α) η περιγραφική στατιστική με σχετικές συχνότητες (ποσοστά) και β) ο έλεγχος του χ^2 προκειμένου να διαπιστωθεί η επίδραση των ανεξάρτητων μεταβλητών του φύλου και του επιστημονικού κλάδου στην κατάσταση απασχόλησης, καθώς και στη διαδικασία μετάβασης των αποφοίτων από τις σπουδές στην αγορά εργασίας.

1.3. Πληθυσμός και δείγμα της έρευνας

Ο πληθυσμός αναφοράς περιλάμβανε το σύνολο των αποφοίτων όλων των Τμημάτων/Σχολών του ΑΠΘ που είχαν απόφοιτους τα ημερολογιακά έτη 2005-06. Με τον τρόπο αυτό μελετήθηκε η ένταξη των «νέων πτυχιούχων» στην αγορά εργασίας, 5 ως 7 χρόνια μετά την αποφοίτηση. Το παραπάνω διάστημα θεωρήθηκε επαρκές για να διερευνηθεί η διαδικασία μετάβασης, αφού ένα μεγάλο μέρος των αποφοίτων εκπληρώνει τη στρατιωτική του θητεία ή/και πραγματοποιεί μεταπτυχιακές σπουδές αμέσως μετά τη λήψη του πτυχίου.

Το δείγμα της έρευνας περιλάμβανε 2.772 αποφοίτους (63,2% γυναίκες και 36,8% άνδρες) των ετών 2005-06, από 39 Τμήματα/Σχολές του ΑΠΘ που συμμετείχαν στην έρευνα. Σύμφωνα με την κοινή μεθοδολογία της μελέτης, το μέγεθος του δείγματος ανά Τμήμα προέκυψε από τον στατιστικό τύπο: $n' = [SE(p)^2 * P * (1 - P)] / t^2$, με διάστημα εμπιστοσύνης 90%, $P = 30\%$ και διαστημική εκτίμηση $t = 7\%$. $P = 30\%$ σημαίνει ότι η πιθανότητα εμφάνισης ενός χαρακτηριστικού στον πληθυσμό δεν ξεπερνάει το 30% και του αντιθέτου του το 70%. Για καθένα τμήμα μελετήθηκε το σύνολο των αποφοίτων που συμμετείχε στην έρευνα.

2. Επιστημονικός κλάδος: Ιατρική

Στη συνέχεια, παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της μελέτης, που αφορούν αποκλειστικά την απορρόφηση των αποφοίτων της Ιατρικής Σχολής του ΑΠΘ, το οποίο κατηγοριοποιήθηκε κάτω από τον επιστημονικό κλάδο Ιατρική.

2.1. Γενικά στοιχεία για το δείγμα

Το δείγμα της Ιατρικής Σχολής ήταν 98 απόφοιτοι, 54 άνδρες (55,11%) και 44 γυναίκες (44,9%). Το 92,7% των ανδρών αποφοίτων της Ιατρικής Σχολής είχε εκπληρώσει τη στρατιωτική του θητεία, ενώ ένα 21,6% του συνόλου των αποφοίτων (ανδρών και γυναικών) είχε παιδιά τη χρονική στιγμή της έρευνας. Το 42,9% του δείγματος των αποφοίτων αυτών προέρχονταν από τη Θεσσαλονίκη, ενώ το 57,1% από άλλες πόλεις της Ελλάδας. Γι' αυτό και το 51,1% νοίκιασε διαμέρισμα στη Θεσσαλονίκη κατά τη διάρκεια των σπουδών του.

Για το 35,1% των αποφοίτων της Ιατρικής Σχολής, το οικογενειακό εισόδημα των γονέων τους φτάνει τις 20.000 ευρώ το χρόνο, για το 26,8% κυμαίνεται από 20.000 έως 30.000 ευρώ, ενώ για το 38% ξεπερνά τις 30.000 ευρώ το χρόνο. Επιπλέον, το 21,3% δήλωσε ότι οι γονείς τους αντιμετωπίζουν τις οικογενειακές-οικονομικές υποχρεώσεις τους δύσκολα έως πολύ δύσκολα, το 60,6% ούτε δύσκολα, ούτε εύκολα και το 17,3% σχετικά εύκολα έως πολύ εύκολα.

Στον πίνακα που ακολουθεί (Πίνακας 1) απεικονίζεται το επίπεδο εκπαίδευσης των γονέων των αποφοίτων της Ιατρικής Σχολής. Με βάση τις απαντήσεις τους, το μεγαλύτερο ποσοστό των γονέων είναι απόφοιτοι ΑΕΙ (43,3%), ενώ ακολουθούν οι απόφοιτοι μέσης εκπαίδευσης (21,6%).

Πίνακας 1. Επίπεδο εκπαίδευσης γονέων

Μεταπτυχιακός τίτλος ή Διδακτορικό	4,1%
Πτυχίο Ανωτάτων Σχολών	43,3%
Πτυχίο Ανώτερης Τεχνολογικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης	9,3%
Απολυτήριο Μέσης Εκπαίδευσης	21,6%
Απολυτήριο 3-τάξιας Μέσης Εκπαίδευσης	3,1%
Απολυτήριο Δημοτικού	18,6%
Μερικές τάξεις Δημοτικού	0,0%
Δεν πήγε καθόλου σχολείο	0,0%

2.2. Στοιχεία για τις σπουδές

Στη συνέχεια και στον Πίνακα 2 απεικονίζονται δεδομένα από τις απαντήσεις των αποφοίτων της Ιατρικής Σχολής σε ερωτήματα σχετικά με τις προπτυχιακές και μεταπτυχιακές τους σπουδές. Φαίνεται ότι, οι απόφοιτοι της Ιατρικής Σχολής, σε ποσοστά σχεδόν 97%, είχαν τη συγκεκριμένη Σχολή μεταξύ των πρώτων τους επιλογών στις πανελλήνιες εξετάσεις και ενδιαφέρονταν σημαντικά

για το επιστημονικό αντικείμενο των σπουδών τους. Επίσης, το 61,2% των αποφοίτων δήλωσε ευχαριστημένο έως πολύ ευχαριστημένο από τις προπτυχιακές του σπουδές γενικότερα, δηλαδή από το πρόγραμμα σπουδών, τους διδάσκοντες, τις λειτουργικές υποδομές και τη διοικητική στήριξη της Σχολής, ανεξάρτητα από το προσωπικό ενδιαφέρον για το επιστημονικό αντικείμενο των σπουδών. Επιπλέον, το σύνολο του δείγματος των αποφοίτων συμμετείχε σε πρόγραμμα πρακτικής άσκησης κατά τη διάρκεια της φοίτησης (98,8%), ενώ ένα ποσοστό της τάξης του 23,5% είχε εμπειρία απασχόλησης, κυρίως περιστασιακής (77,3% αυτών), κατά τη διάρκεια των προπτυχιακών σπουδών (εκτός της πρακτικής).

Πίνακας 2. Στοιχεία για τις σπουδές	Ποσοστό αποφοίτων
Η Ιατρική Σχολή ήταν μεταξύ των πρώτων 5 επιλογών στις δηλώσεις προτίμησης των πανελλήνιων εξετάσεων	96,9%
Είχαν μεγάλο ενδιαφέρον για το επιστημονικό αντικείμενο των σπουδών	95,9%
Δήλωσαν ευχαριστημένοι έως πολύ ευχαριστημένοι από τις προπτυχιακές σπουδές	61,2%
Συμμετείχαν σε πρόγραμμα πρακτικής άσκησης κατά τη διάρκεια των προπτυχιακών σπουδών	98,8%
Είχαν εμπειρία οποιασδήποτε εργασίας κατά τη διάρκεια των προπτυχιακών σπουδών (εκτός πρακτικής)	23,5%
Είχαν περιστασιακή απασχόληση κατά τη διάρκεια των προπτυχιακών σπουδών	77,3%
Κατέχουν άδεια ασκήσεως επαγγέλματος	27,8%
Παρακολουθούν ή έχουν ήδη ολοκληρώσει μεταπτυχιακές σπουδές	27,8%

Τη χρονική στιγμή της έρευνας, το 27,8 των αποφοίτων της Σχολής δήλωσε ότι είχε ήδη αποκτήσει την αντίστοιχη άδεια ασκήσεως επαγγέλματος, ενώ ίδιο ποσοστό δήλωσε ότι είχε ήδη ολοκληρώσει ή πραγματοποιούσε μεταπτυχιακές σπουδές. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα, το 33,3% των αποφοίτων αποφάσισε να παρακολουθήσει μεταπτυχιακές σπουδές για επιστημονικούς λόγους, το 22,2% για να βρει ευκολότερα εργασία αντίστοιχη των σπουδών του, το 37% για να έχει μια καλύτερη επαγγελματική εξέλιξη και το 7,4% για άλλους λόγους..

2.3. Στοιχεία για την απασχόληση

Οι απόφοιτοι της Ιατρικής Σχολής δήλωσαν απασχολούμενοι σε ποσοστό 78,6%, άνεργοι σε ποσοστό 2% και μη ενεργοί σε ποσοστό 19,4%. Από όσους και όσες δήλωσαν απασχολούμενοι, το 96,4% των αποφοίτων της Σχολής δήλωσε ότι είχε μέχρι σήμερα εμπειρία σημαντικής απασχόλησης καθώς και ότι η σημερινή του απασχόληση είναι και σημαντική απασχόληση, ενώ το 59,3% δήλωσε ότι η σημερινή του απασχόληση είναι η πρώτη του σημαντική απασχόληση.

Στον Πίνακα 3 απεικονίζεται η μορφή της απασχόλησης, κατά τη διεξαγωγή της έρευνας, για το σύνολο των απασχολούμενων αποφοίτων. Φαίνεται ότι, οι περισσότεροι απόφοιτοι της Ιατρικής Σχολής εργάζονται σήμερα ως μισθωτοί στον δημόσιο τομέα, στη συνέχεια, οι συμβασιούχοι έργου απασχολούμενοι κυρίως σ' έναν εργοδότη του ιδιωτικού τομέα και οι μισθωτοί στον ιδιωτικό τομέα.

Πίνακας 3. Μορφή απασχόλησης	Ποσοστό
	
 ΓΡΑΦΕΙΟ ΔΙΑΣΥΝΔΕΣΗΣ	
 ΔΑΣΤΑ	

	αποφοίτων
Μισθωτοί στον ιδιωτικό τομέα	25,0%
Μισθωτοί στο δημόσιο τομέα	31,3%
Συμβασιούχοι έργου, απασχολούμενοι κυρίως σ' έναν εργοδότη (ιδιωτικός τομέας)	29,2%
Συμβασιούχοι έργου, απασχολούμενοι κυρίως σ' έναν εργοδότη (δημόσιος τομέας)	8,3%
Αυτοαπασχολούμενοι χωρίς προσωπικό	2,1%
Αυτοαπασχολούμενοι με προσωπικό	2,1%
Βοηθοί στην οικογενειακή επιχείρηση	2,1%

Στον Πίνακα 4 απεικονίζεται το διάστημα που μεσολάβησε μεταξύ της σημερινής και της προηγούμενης απασχόλησης ή μεταξύ της σημερινής απασχόλησης και της αποφοίτησης, εφόσον η σημερινή απασχόληση ήταν η πρώτη τους απασχόληση. Προκύπτει ότι, ενώ για το 9,1% των αποφοίτων της Ιατρικής Σχολής το διάστημα εύρεσης της σημερινής απασχόλησης έφτασε τον ένα μήνα, ενώ για εννέα στους δέκα απασχολούμενους αποφοίτους από έναν έως έξι μήνες.

Πίνακας 4. Διάστημα εύρεσης της απασχόλησης	Ποσοστό αποφοίτων
Μέχρι 1 μήνα	9,1%
Από 1 μήνα έως 6 μήνες	90,9%
Από 6 μήνες έως 1 χρόνο	-
Από 1 χρόνο έως 2 χρόνια	-
Πάνω από δύο χρόνια	-
Ξεκίνησε κατά τη διάρκεια των προπτυχιακών σπουδών	-

2.4. Στοιχεία για τους μισθωτούς και τους συμβασιούχους έργου

Στην ενότητα αυτή παρουσιάζονται δεδομένα που αφορούν τις κατηγορίες των μισθωτών στον ιδιωτικό και δημόσιο τομέα, καθώς και τις κατηγορίες των συμβασιούχων έργου που απασχολούνται κυρίως σ' έναν εργοδότη, τόσο του ιδιωτικού όσο και του δημοσίου τομέα. Στον πίνακα που ακολουθεί (Πίνακας 5) απεικονίζεται ο τρόπος με τον οποίο οι συγκεκριμένες κατηγορίες αποφοίτων της Ιατρικής Σχολής βρήκαν την απασχόλησή τους. Στο συγκεκριμένο ερώτημα, οι απόφοιτοι μπορούσαν να επιλέξουν μέχρι τρεις απαντήσεις. Προκύπτει ότι, το ένα τρίτο των απασχολούμενων αποφοίτων βρήκαν εργασία από τις συστάσεις των καθηγητών, ενώ ελαφρά μικρότερο ποσοστό βρήκαν απασχόληση μέσω των οικογενειακών ή φιλικών τους γνωριμιών.

Πίνακας 5. Τρόπος εύρεσης εργασίας	Ποσοστό αποφοίτων
Οικογενειακές γνωριμίες/ φίλοι	30,6%
Προηγούμενοι εργοδότες ή συνάδελφοι	0,8%
Συστάσεις καθηγητών	31,0%
Διαγωνισμός	0,4%

Πίνακας 5. Τρόπος εύρεσης εργασίας	Ποσοστό αποφοίτων
Αγγελίες από τον τύπο, διαδίκτυο	15,1%
ΟΑΕΔ	21,2%
Γραφείο Διασύνδεσης	0,4%
Επετηρίδα	0,4%
Άλλο	0,0%

Στον Πίνακα 6 παρουσιάζεται το είδος αυτής της απασχόλησης. Είναι σαφές ότι οι περισσότεροι απόφοιτοι της Σχολής (98%) απασχολούνται σε προσωρινές θέσεις εργασίας.

Πίνακας 6. Είδος απασχόλησης	Ποσοστό αποφοίτων
Σταθερή – σύμβαση αορίστου χρόνου	1,3%
Σταθερή – δημόσιος υπάλληλος	0,0%
Προσωρινή – σύμβαση εργασίας ορισμένου χρόνου	3,9%
Προσωρινή – σύμβαση έργου	94,8%

Στον πίνακα που ακολουθεί (Πίνακας 7) απεικονίζονται οι καθαρές μηνιαίες αποδοχές των μισθωτών και των συμβασιούχων έργου, αποφοίτων της Ιατρικής Σχολής. Όπως φαίνεται στον Πίνακα, το 83,3% δήλωσε καθαρές μηνιαίες αποδοχές πάνω από 900 ευρώ ευρώ το μήνα.

Πίνακας 7. Καθαρές μηνιαίες αποδοχές	Ποσοστό αποφοίτων
Έως 500 ευρώ	8,3%
501 έως 700 ευρώ	0,0%
701 έως 900 ευρώ	8,3%
901 έως 1100 ευρώ	33,3%
1101 έως 1300 ευρώ	33,3%
1301 ευρώ και πάνω	16,7%